

Nijkerk, 15 oktober 2019

Aan : Vaste Kamercommissie LNV/ Statenleden alle provincies
Betreft : Twee snelle maatregelen om Stikstofprobleem op te lossen

Geachte kamercommissie / Statenleden,

Cumela Nederland maakt zich, voor en namens ondernemers in groen, grond en infra, ernstig zorgen over de ontstane situatie als gevolg van de uitspraak van de Raad van State en het advies van Commissie Remkes. De maatregelen die op 4 oktober aangekondigd zijn in de brief van Minister Schouten (DGNVLG-NP / E9226115) en de daaruit vloeiende beleidsregels schieten ernstig tekort. Daarom vragen wij uw aandacht namens 3.000 cumelabedrijven in Nederland en dragen wij u **twee snelle maatregelen** aan om deze problemen op te lossen!

Met meer dan 30.000 medewerkers beheren en onderhouden 3.000 cumelabedrijven de openbare ruimte. Wegen, watergangen, recreatie- en natuurterreinen, openbaar groen en de landbouw is hun werkveld. Hun werk dreigt op korte termijn volledig stil te vallen als er geen werkbare en breed gedragen beleidsregels komen. Veel instanties hebben te weinig mankracht om snel alle vergunningen opnieuw te beoordelen. Wij roepen u op snel maatregelen te nemen, om ervoor te zorgen dat het niet nog maanden duurt voor er weer werk aanbesteed en in uitvoering genomen kan worden. Wij verwachten van u een besluit tot maatregelen die werkbaar zijn en snel en direct effect hebben!

“Vertrouwen meer dan gehalveerd”

Wij hebben een enquête verstuurd naar cumelabedrijven, waarin we vragen gesteld hebben over de stikstofproblematiek. Binnen drie dagen hebben ruim 450 ondernemers gereageerd. Dit laat de zorgen en de urgentie van deze problematiek duidelijk zien. Hieronder een aantal resultaten:

- Het **vertrouwen in de toekomst** is gehalveerd, van een cijfer 10 voor de uitspraak tot **een 4,7 nu!**
- De **werkvoorraad** is met ruim 2 maanden teruggelopen (van 5 maanden in mei tot 2,8 maanden nu).
- De verwachte schade door de stikstofproblematiek is **ruim 1 miljard euro**. 25% van de ondernemers heeft nu **directe stilval** van werkzaamheden t.w.v. 400 miljoen.
- 80% van de ondernemers verwacht **binnen nu en 6 maanden** vertraging op te lopen of stil te vallen door de stikstofproblematiek.
- De meeste problemen worden ervaren in het **droog grondverzet, wegenbouw en agrarisch loonwerk**.
- Bij 70% van de ondernemers **vallen werknemers weg of stil**. 42% heeft de losse krachten al naar huis gestuurd (meer dan 3.000 mensen) en 58% geeft aan het nog **maximaal 6 maanden** vol te houden zonder personele consequenties. De situatie duurt al 5 maanden, dus er moet haast gemaakt worden.
- Aanvragen van aanbestedende diensten bij hoofdaannemers zijn met 60% gedaald.
- Het **ontslag van duizenden mensen** dreigt. 42% van de ondernemers heeft **binnen nu en 6 maanden** een oplossing nodig voor personeel waar geen (vervangend) werk meer voor is.

Noodkreet van een ondernemer: “Interesseert de overheid zich er niet voor?”

“De combinatie van Stikstofproblematiek en PFAS geeft enorm veel stress bij mij als ondernemer. Hoe moeten wij onze mensen aan het werk houden als vrijwel alle werken in de openbare ruimte stil komen te liggen? Wij zijn de uitvoerders van het werk en worden onevenredig hard getroffen. Onze medewerkers zijn vakmensen, die ik niet meer aan het werk kan houden. Het lijkt alsof de overheid geen benul heeft wat dergelijke regels voor impact hebben op onze branche. Of erger nog... misschien interesseert men zich daar niet voor?”

Voor specialisten in groen, grond en infra

Twee snelle maatregelen!

Wij onderschrijven het 10-puntenplan van VNO-NCW en MKB-Nederland van 30 september jl. waarin oplossingen voor de zeer korte (weken), de korte (6 maanden) en langere termijn (2 jaar) worden geopend. Aanvullend brengen we twee extra oplossingsrichtingen onder de aandacht die snel effect hebben en alle gedupeerde sectoren op zeer korte termijn op gang brengen.

1. Kies voor innovatie in plaats van sanering

Ons advies: ontkoppel dierrechten/CO2-rechten van extern salderen en maak verkoop van stikstofrechten door emissiereducerende maatregelen mogelijk. Waarom?

- Het geeft ondernemers ruimte om emissiereducerende maatregelen te treffen bij de bron;
- Aanpak bij de bron is snel mogelijk en heel effectief;
- Maatregelen zonder generieke volumebeperking sluiten aan bij advies van Commissie Remkes;
- Ondernemers behouden hun bestaansrecht en kunnen blijven ondernemen;
- Stikstofemissierechten blijven betaalbaar voor bedrijfsleven én overheid;
- Kwalitatieve en geen kwantitatieve emissiereductie (emissie per dier / productie-eenheid daalt);
- Sectoren stimuleren elkaar in plaats van dat men elkaar beconcurrereert (zie bouw-landbouw);
- Stikstofemissiereductie is ook mogelijk zonder (drastische) inkrimping van de veestapel;
- Stikstofrechten blijven betaalbaar, ook voor MKB-bedrijven en niet alleen voor multinationals;
- Versterking van ons belangrijkste exportproduct, namelijk "kennis";
- Sectoren worden gestimuleerd te innoveren in plaats van te saneren.

2. Beloon inzet en investeringen in natuurverantwoorde initiatieven

Ons advies: houd rekening met vergunde ruimte vóór de inwerkingtreding van het PAS. Waarom?

- Vóór inwerkingtreding van PAS zijn veel vergunningen verleend op basis van de 'Natuurbeschermingswet 1998' dan wel 'Wet Natuurbescherming';
- Ondernemers hebben veel energie en geld gestoken in voldoen aan de Vogel- en Habitatrichtlijn;
- Ondernemers hebben planning, toekomst en strategie ingericht op behoud van dit "oude recht";
- Niet alle vergunde activiteiten zijn direct geheel of gedeeltelijk uitgevoerd;
- Respecteer gemaakte afspraken en besluiten die onder PAS met ondernemers zijn gemaakt;
- Er is volop geïnvesteerd in het verkrijgen van ammoniakrechten;
- Eenmaal vergunde ruimte moet rechtszekerheid bieden en niet plotseling worden ontnomen;
- Inzet en investeringen in natuurverantwoorde initiatieven wordt beloond.

Nadere toelichting?

Wij lichten de bovenstaande adviezen uiteraard graag persoonlijk toe. Hiervoor kunt u contact opnemen met:

Teun Jansen, Specialist wet natuurbescherming
Nico Willemsen, Beleidsmedewerker

tjansen@cumela.nl
nwillemsen@cumela.nl

(06) 46 65 00 49
(06) 22 52 98 05